

การพัฒนาชุดคู่มือการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิต สู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย

DEVELOPMENT OF A STORYTELLING MANUAL TO PROMOTE EXECUTIVE FUNCTION SKILLS FOR LIFE MANAGEMENT TOWARD SUCCESS IN EARLY CHILDHOOD

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชัมพู^{1*}, กวิน บุญประโคน² และ มนัสวี บุราณศรี³

Chatwilai Surinchompoo¹, Kavin Boonprakorn² and Manatsawee Buransri³

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 234 ถ.เลย-เลยเชียงคาน ต.เมือง อ.เมือง จ.เลย 42000 ประเทศไทย

^{1,2,3}Loei Rajabhat University, No.234 Loei-Chiang Khan Rd., Mueang Sub-district, Mueang District, Loei Province 42000, Thailand¹

*Corresponding author E-mail: chatwilaitukta@gmail.com

(Received: 12 Feb, 2025; Revised: 11 Sep, 2025; Accepted: 14 Sep, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาชุดคู่มือการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย 2) ศึกษาพัฒนาการด้านทักษะทางสมองของเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามชุดคู่มือการเล่านิทาน และ 3) เปรียบเทียบระดับทักษะทางสมองของเด็กก่อนและหลังการจัดกิจกรรม และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของครูปฐมวัยที่ใช้ชุดคู่มือการเล่านิทาน เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูปฐมวัย 20 คน และเด็กปฐมวัย 60 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่สุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) ชุดคู่มือการเล่านิทานที่ออกแบบตามกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นกระตุ้นก่อนเล่านิทาน ขั้นเล่านิทาน และขั้นกิจกรรมหลังเล่านิทาน ดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง 8 สัปดาห์ 2) แบบประเมินทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จ (Executive Functions: EF) และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ t-test แบบจับคู่ (Paired Sample t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดคู่มือการเล่านิทานมีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ≥ 0.67 ทุกรายการ แสดงถึงความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และมีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือในระดับสูง ($\alpha = 0.92$) เหมาะสมต่อการนำไปใช้ในบริบทการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย 2) เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดคู่มือการเล่านิทานมีพัฒนาการด้านทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตเพิ่มขึ้นในทุกด้าน ได้แก่ ความจำเพื่อใช้งาน การยั้งคิดไตร่ตรอง และการควบคุมอารมณ์ 3) ผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมพบว่า ระดับทักษะ EF ของเด็กสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความจำเพื่อใช้งาน ($\bar{X}_{\text{ก่อน}} = 3.43 \pm 0.73$; $\bar{X}_{\text{หลัง}} = 4.43 \pm 0.90$), การยั้งคิดไตร่ตรอง ($\bar{X}_{\text{ก่อน}} = 1.83 \pm 0.38$; $\bar{X}_{\text{หลัง}} = 3.60 \pm 0.62$) และการควบคุมอารมณ์ ($\bar{X}_{\text{ก่อน}} = 1.70 \pm 0.47$; $\bar{X}_{\text{หลัง}} = 3.63 \pm 0.49$) และ 4) ครูปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อชุดคู่มือการเล่านิทานในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21 \pm 0.51$ จากคะแนนเต็ม 5) สะท้อนถึงความเหมาะสมและประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมในการส่งเสริมทักษะสมองในบริบทปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ชุดคู่มือการเล่านิทาน, ทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จ, เด็กปฐมวัย

¹ อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย คณะครุศาสตร์

^{2,3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์

ABSTRACT

This study aimed to: (1) design and develop a storytelling manual set to promote executive function skills for life management toward success among preschool children; (2) examine the development of children's executive functions after participating in activities based on the manual; (3) compare children's executive function levels before and after the intervention; and (4) investigate preschool teachers' satisfaction with the storytelling manual. The research employed an experimental one-group pretest-posttest design. The sample comprised 20 preschool teachers and 60 children drawn through multistage sampling from schools under the Loei Primary Educational Service Area Office 1. The research instruments were: (1) a storytelling manual structured around three phases: pre-storytelling activation, storytelling, and post-storytelling activities—implemented over eight consecutive weeks; (2) an Executive Functions (EF) assessment scale for successful life management; and (3) a teacher satisfaction questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics (mean and standard deviation) and the paired-samples t-test.

The findings revealed that: (1) the storytelling manual demonstrated content validity, with item-objective congruence (IOC) indices ≥ 0.67 for all items, and high reliability ($\alpha = 0.92$), indicating its suitability for early childhood learning contexts; (2) children who participated in the manual-based activities showed improvements in all EF domains—working memory, inhibitory control, and emotion regulation; (3) EF levels after the intervention were significantly higher than before at the .05 level, specifically for working memory ($\bar{x}_{pre} = 3.43 \pm 0.73$; $\bar{x}_{post} = 4.43 \pm 0.90$), inhibitory control ($\bar{x}_{pre} = 1.83 \pm 0.38$; $\bar{x}_{ost} = 3.60 \pm 0.62$), and emotion regulation ($\bar{x}_{pre} = 1.70 \pm 0.47$; $\bar{x}_{post} = 3.63 \pm 0.49$); and (4) teachers reported a high level of satisfaction with the storytelling manual ($\bar{x} = 4.21 \pm 0.51$ out of 5), reflecting the appropriateness and effectiveness of the activities in promoting executive functions skills for life management toward success in early childhood settings.

KEYWORDS: Storytelling Manual, Executive Function Skills for Life Management toward Success, Early Childhood

บทนำ

การพัฒนาศักยภาพของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง เพื่อบริหารจัดการชีวิตให้ประสบความสำเร็จ (Executive Functions: EF) ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานของการควบคุมตนเอง การคิดวิเคราะห์ และการกำกับพฤติกรรมอย่างเหมาะสม สุภาวดี หาญเมธี (Hanmethree, 2016) กล่าวว่า แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทักษะพื้นฐาน (Basic Skills) กลุ่มทักษะกำกับตนเอง (Self-regulation Skills) และกลุ่มทักษะปฏิบัติ (Implementation Skills) ซึ่งล้วนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ และการดำเนินชีวิตของเด็กในอนาคต (Center on the Developing Child, Harvard University, 2011)

จากรายงานผลการประเมินพัฒนาการ EF ของเด็กวัย 2 – 6 ปี โดยศูนย์วิจัยประสาทวิทยาศาสตร์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล มหาวิทยาลัยมหิดล (Chutapakkadeekul, 2017) พบว่า เด็กปฐมวัยร้อยละ 30 มีความบกพร่องด้านทักษะ EF โดยเฉพาะด้านการควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) การยับยั้งคิดไตร่ตรอง (Inhibitory Control) และความจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้และการเข้าสังคมของเด็กในระยะยาว ดังนั้นจึงควรพัฒนาทักษะทางสมอง เพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จตั้งแต่ปฐมวัย

นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล (Chutapakkadeekul, 2017) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหาร หรือทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จในระดับปฐมวัยว่า กิจกรรมหลายประเภทสามารถช่วยพัฒนากระบวนการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยได้ เช่น การฝึกความจำด้วยเกมส์คอมพิวเตอร์ การฝึกโยคะ การฝึกศิลปะ การป้องกันตัว การเรียนดนตรี และการเรียนการสอนต่าง ๆ อาทิ มอนเตสซอรี วอลดอล์ฟ ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่ กิจกรรมการเรียนการสอนเหล่านี้มักฝึกให้เด็กมีความตั้งใจ จดจ่อใส่ใจ มีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและเพิ่มความยากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้ท้าทายการคิดของเด็กซึ่งกิจกรรมการเล่นิทานเป็นกิจกรรมหนึ่งที่นำมาพัฒนาทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัยได้ ดังที่ นฤมล สุขปรีดี (Sukpridee, 2021) กล่าวว่า หนึ่งในแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริม EF ของเด็กปฐมวัย คือการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน

ซึ่งแตกต่างจาก “การอ่านนิทาน” ตรงที่การเล่นิทาน เป็นกระบวนการสื่อสารแบบมีปฏิสัมพันธ์ โดยผู้เล่าใช้สื่อประกอบ สีหน้า น้ำเสียง และการเคลื่อนไหว สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมทางอารมณ์ ความคิด และจินตนาการ สอดคล้องกับที่ สุนิษา ภารตระกูล และชวณพิศ รักษาพวก (Pharatrasi & Raksapok, 2022) กล่าวว่า การเล่นิทานเน้นที่การถ่ายทอดเนื้อหาตามตัวอักษร ซึ่งมีข้อจำกัดในด้านอารมณ์และการปฏิสัมพันธ์เชิงประสบการณ์

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยบางเรื่องมักไม่แยกความแตกต่างระหว่าง “การเล่นิทาน” กับ “การอ่านนิทาน” อย่างชัดเจน จึงอาจทำให้การวิเคราะห์ตัวแปรลับสน ไม่สอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรมที่แท้จริงในการศึกษา ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ “การเล่นิทาน” เป็นกิจกรรมหลักที่เน้นให้ครูเป็นผู้เล่านิทานประกอบสื่อและจัดให้เด็กได้ทำกิจกรรมหลังการฟังนิทาน โดยการเข้ามูมนั่งสื่อหลังฟังครูเล่านิทานเพื่อสะท้อนความคิดและทบทวนเรื่องราวผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งช่วยส่งเสริมทักษะ EF หลายด้าน เช่น การจดจ่อใส่ใจ (Focus/Attention) ขณะที่ฟังนิทาน การยับยั้งคิดไตร่ตรองช่วยฝึกเด็กเรื่องการใช้ภาษาในการแสดงความคิดเห็นและอธิบายเหตุผล ความจำเพื่อใช้งานช่วยให้เด็กสามารถจำชื่อตัวละคร บุคลิกของตัวละคร และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่องได้ การยืดหยุ่นทางความคิด (Cognitive Flexibility) ช่วยให้เด็กสามารถปรับเปลี่ยนความคิดของตนเองตามเหตุการณ์ในนิทานได้ และการควบคุมอารมณ์ช่วยให้เด็กสามารถเรียนรู้ที่จะรอคอยและควบคุมตนเองในขณะที่ฟังเรื่องราว สอดคล้องกับจาร์ทศน์ วงศ์ข้าหลวง (Wongkhluang, 2020) ที่กล่าวว่า การเล่นิทานให้เด็กฟังช่วยส่งเสริมให้เด็กมีคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยการจัดกิจกรรมการเล่นิทานที่มีพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครูปฐมวัยเป็นผู้เล่าหรืออ่านนิทานให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ จนเกิดการเรียนรู้และเชื่อมโยงข้อมูลจากประสบการณ์เดิมสู่ประสบการณ์ใหม่ เกิดเป็นทักษะการจดจ่อใส่ใจ การยับยั้งคิดไตร่ตรอง จากการทำกิจกรรมอย่างอื่น และการควบคุมอารมณ์ หรือความคิดจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ จึงกล่าวได้ว่า

การเล่านิทานให้เด็กฟังเป็นเครื่องมือสำคัญของการส่งเสริมทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จ ซึ่งเป็นแนวคิดที่สนับสนุนการออกแบบการวิจัยในครั้งนี้ และมีความสอดคล้องกับหลักพัฒนาการองค์รวมตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาอย่างรอบด้านผ่านกิจกรรมที่สัมพันธ์กับกลไกการทำงานของสมอง (Ministry of Education, 2017) โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 3 – 4 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่สมองมีการเติบโตอย่างรวดเร็วและไวต่อการกระตุ้นผ่านประสบการณ์ที่มีคุณภาพ

ดังนั้น เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการทำงานของสมองส่วนหน้า (Executive Functions: EF) ซึ่งถือเป็นกระบวนการบริหารจัดการชีวิตทั้งในด้านการเรียน การทำงาน และความสัมพันธภาพระหว่างบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ (RLG Executive Functions, 2024) ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาชุดคู่มือการเล่านิทานสำหรับครูปฐมวัย โดยออกแบบกิจกรรมการเล่านิทานที่สอดคล้องกับหลักฐานทางประสาทวิทยา และจิตวิทยาพัฒนาการ ที่แสดงให้เห็นว่าการส่งเสริม EF ตั้งแต่ช่วงปฐมวัย ไม่เพียงช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมและพร้อมต่อการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาศักยภาพในทุกมิติของชีวิต การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาทักษะ EF จึงเป็นแนวทางสำคัญที่มีการเรียนรู้เกิดขึ้น สัมพันธ์กับอารมณ์ ซึ่งสมองจะมีพัฒนาการที่สำคัญในการควบคุมและมีผลต่อการเรียนรู้ ความคิด จินตนาการ ความฉลาดและพัฒนาการทุกด้าน การพัฒนาสมองทำให้เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วกว่าวัยใด (Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, Ministry of Education, 2018) สอดคล้องกับสุนิษา ภารตระศรี และชนวนพิศ รักษาพวก (Pharatrasi & Raksapok, 2022) ที่กล่าวว่า แนวคิดการเรียนรู้ผ่านการเล่านิทาน (Storytelling-Based Learning) สามารถนำไปใช้ส่งเสริมทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura Social Learning Theory) ที่เชื่อว่าเด็กเรียนรู้พฤติกรรมจากการใช้ตัวแบบสัญลักษณ์และทุกสิ่งทุกอย่าง

ในสังคม (Learning through Modeling) ดังนั้น “การเล่านิทานไม่ใช่แค่การสื่อสารเนื้อหา แต่เป็นกระบวนการส่งผ่านประสบการณ์ที่กระตุ้นการทำงานของสมองหลายมิติ” (Schunk, 2012) ทั้งนี้ การเล่านิทานอย่างสม่ำเสมอช่วยให้เด็กพัฒนาทักษะ EF หลายด้าน ได้แก่ การฟังอย่างจดจ่อใส่ใจ การยั้งคิดไตร่ตรอง ความจำเพื่อใช้งาน และการควบคุมอารมณ์ (Aksorn Charoen Tat, 2024) โดยชุดคู่มือการเล่านิทานสำหรับครูปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาจะเน้นการส่งเสริมทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จ ใน 3 ด้าน คือ ความจำเพื่อใช้งาน การยั้งคิดไตร่ตรอง และการควบคุมอารมณ์

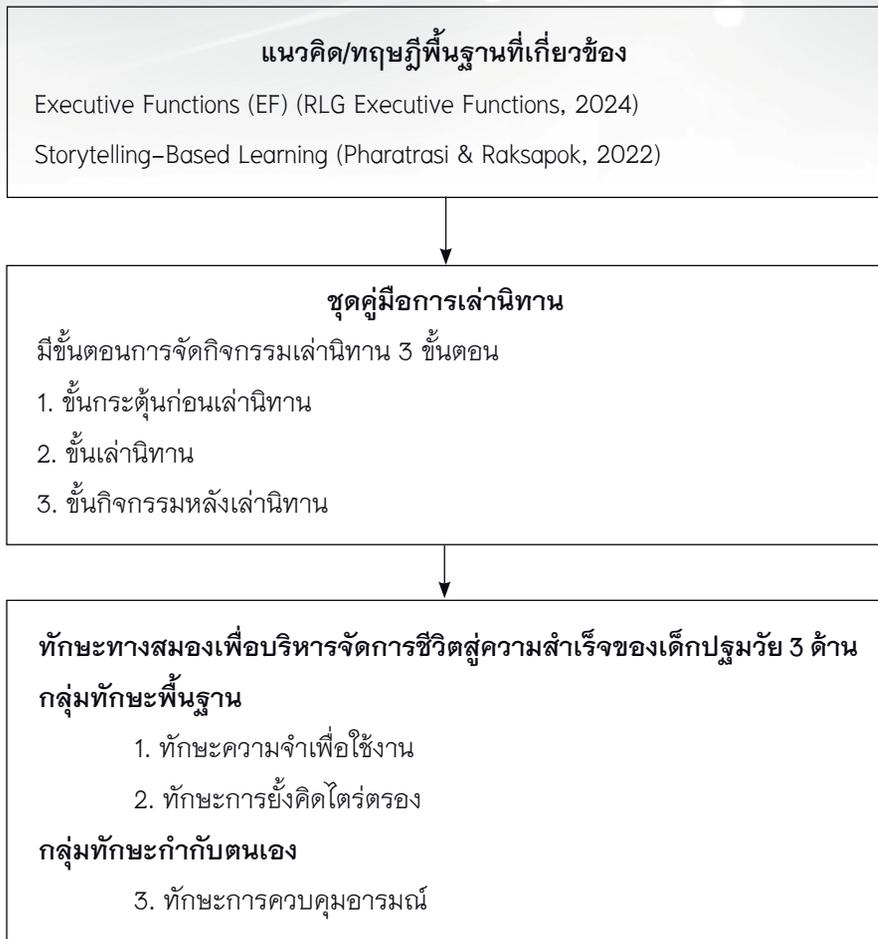
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาชุดคู่มือการเล่านิทานที่ส่งเสริมทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดคู่มือการเล่านิทาน
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดคู่มือการเล่านิทาน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูปฐมวัยที่มีต่อการใช้ชุดคู่มือการเล่านิทานที่ส่งเสริมทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จ

สมมุติฐานการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดคู่มือการเล่านิทานจะมีพัฒนาการด้านทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จอยู่ในระดับดีถึงดีมาก
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดคู่มือการเล่านิทานจะมีระดับทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดคู่มือการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมทักษะทางสมองสำหรับเด็กปฐมวัย ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาชุดคู่มือการเล่านิทานที่ส่งเสริมทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย และแบบประเมินทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย โดยดำเนินการดังนี้

1. ชุดคู่มือการเล่านิทาน ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

- 1.1 ศึกษาทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎี EF และการเรียนรู้ผ่าน

การเล่านิทาน

- 1.2 ออกแบบชุดกิจกรรมเล่านิทานโดยคัดเลือกนิทาน Big Book 5 เรื่องที่เหมาะสมกับเด็กวัย 3 – 4 ปี และวางแผนการจัดกิจกรรมรายสัปดาห์รวม 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมด 40 ชั่วโมง แบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นกระตุ้นก่อนเล่านิทาน ขั้นเล่านิทาน และขั้นกิจกรรมหลังเล่านิทาน

- 1.3 จัดทำร่างชุดคู่มือการเล่านิทานประกอบด้วย

- 1) แผนกิจกรรมเล่านิทาน
- 2) หนังสือนิทาน Big Book 5 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง 5 นาที่นานจังเลย เก็บเองเก่งจัง ป่องแบ่งเล็กใช้ผ้าอ้อม รื้อรอยบนหน้าคุณยาย และบางที่พอกันะ
- 3) สื่อการเรียนรู้ เช่น หุ่นมือ หุ่นนิ้วมือ
- 4) ตัวชี้วัดพฤติกรรม EF สำหรับกิจกรรมแต่ละสัปดาห์

1.4 ตรวจสอบคุณภาพเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ด้านการศึกษาปฐมวัย EF และกิจกรรมสร้างสรรค์ ใช้แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่า Index of Item-objective Congruence (IOC) ≥ 0.67 ทุกข้อ นำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงกิจกรรม

1.5 ทดลองใช้เบื้องต้น (Try-out) กับ ครูปฐมวัย 3 คน ที่จัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัย 9 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ความชัดเจน และความเหมาะสมของกิจกรรม พบว่า ชุดคู่มือการเล่นนิทานมีความเหมาะสมในการนำไปใช้กับครูปฐมวัยและเด็กในสถานศึกษาจริง โดยสามารถส่งเสริมความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนา EF ของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะจากครูผู้ใช้ในการทดลองจะถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงคู่มือให้สมบูรณ์ก่อนการนำไปใช้จริง ในขั้นตอนการวิจัย

1.6 ปรับปรุงกิจกรรมอีกครั้ง โดยปรับภาษาของคู่มือให้เข้าใจง่ายขึ้น เพิ่มภาพประกอบ และเพิ่มเติมตัวชี้วัดพฤติกรรมในบางกิจกรรม

1.7 ได้ชุดคู่มือการเล่นนิทาน ที่มีแนวทางการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนก่อนเล่นนิทาน ขั้นตอนเล่นนิทาน และขั้นกิจกรรมหลังเล่นนิทาน โดยใช้นิทาน 5 เรื่อง (ในรูปแบบ Big Book) ออกแบบการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง 8 สัปดาห์ พร้อมแผนการจัดกิจกรรมรายสัปดาห์ และสื่อประกอบครบถ้วน เพื่อส่งเสริมทักษะ EF ของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

2. แบบประเมินทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

2.1 สร้างแบบประเมินทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นแบบประเมินพฤติกรรมแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5-point Likert Scale) (Likert, 1961) จำนวน 15 ข้อ เพื่อประเมินทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย 3 ด้าน ได้แก่ ความจำ เพื่อใช้งาน การยั้งคิดไตร่ตรอง และการควบคุมอารมณ์

2.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ประกอบด้วย อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยจำนวน 1 คน และ

ครูต้นแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ส่งเสริมทักษะ EF จำนวน 2 คน ได้ค่า IOC ≥ 0.67 ทุกข้อ แล้วนำไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ได้ค่า α เท่ากับ 0.92 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อถือได้ในระดับสูง

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้ชุดคู่มือการเล่นนิทานที่ส่งเสริมทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร ได้แก่

1. ครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่สอนเด็กอายุ 3 – 4 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 186 คน

2. เด็กปฐมวัยอายุ 3 – 4 ปี จำนวน 3,459 คน **กลุ่มตัวอย่าง** ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูจำนวน 20 คน และเด็กปฐมวัยจำนวน 60 คน

2. เลือกโรงเรียนโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยแบ่งโรงเรียนออกเป็น 2 ขนาด คือ ขนาดกลางและขนาดใหญ่อย่างละ 2 โรงเรียน

2.1 สุ่มแบบแบ่งชั้น เลือกโรงเรียนขนาดกลาง 2 โรงเรียน คือ โรงเรียน ก. ที่มีจำนวนห้องเรียนระดับอนุบาล 1 จำนวน 2 ห้อง และโรงเรียน ข. จำนวนห้องเรียนระดับอนุบาล 1 จำนวน 2 ห้อง รวมครูประจำชั้นอนุบาล 1 เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 คน

2.2 สุ่มแบบกลุ่ม เลือกโรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน คือ โรงเรียน ค. ซึ่งมีจำนวนห้องเรียนระดับอนุบาล 1 จำนวน 5 ห้อง และโรงเรียน ง. ซึ่งมีจำนวนห้องเรียนระดับอนุบาล 1 จำนวน 3 ห้อง รวมครูประจำชั้นอนุบาล 1 เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 คน

3. สุ่มอย่างง่าย โดยสุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัยที่อยู่ในห้องเรียนของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ห้องเรียนละ 5 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย รวม 60 คน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้ชุดคู่มือการเล่นนิทาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดคู่มือการเล่านิทาน
2. แบบประเมินทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สัปดาห์แรกของเดือนธันวาคม พ.ศ. 2566 วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 9.00 – 12.00 น. ครูปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ประเมินทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัยจำนวน

60 คน ก่อนการทดลองด้วยแบบประเมินทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย

2. สัปดาห์ที่สองของเดือนธันวาคมถึงสัปดาห์ที่สองของเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 เนื่องจากสัปดาห์ที่สองของเดือนธันวาคมและสัปดาห์ที่หนึ่งของเดือนมกราคม พ.ศ. 2567 ติดเทศกาลวันหยุด ครูปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจึงดำเนินการจัดกิจกรรมเล่านิทานตามชุดคู่มือการเล่านิทานกับกลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัย ระยะเวลา 8 สัปดาห์ โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา คือ 9.00 – 12.00 น. และ 14.00 – 16.00 น. ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนการจัดกิจกรรมเล่านิทาน 8 สัปดาห์ (โดยใช้นิทาน Big Book 5 เรื่อง และกระบวนการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอน)

สัปดาห์	ชื่อเรื่องนิทาน	ลักษณะกิจกรรม	ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม	ระยะเวลาโดยประมาณ
1	5 นาทินานจิ้งจอก	เล่านิทานประกอบสื่อ Big Book	1. ชั้นกระตุ้นก่อนเล่านิทาน 2. ชั้นเล่านิทาน 3. ชั้นกิจกรรมหลังเล่านิทาน	5 ชั่วโมง
2	เก็บเองเก่งจัง	เล่านิทานประกอบสื่อ Big Book	เช่นเดียวกับสัปดาห์ที่ 1	5 ชั่วโมง
3	ป่องแบ่งเล็กใช้ผ้าอ้อม	เล่านิทานประกอบสื่อ Big Book	เช่นเดียวกับสัปดาห์ที่ 1	5 ชั่วโมง
4	รีวร้อยบนหน้าคุณยาย	เล่านิทานประกอบสื่อ Big Book	เช่นเดียวกับสัปดาห์ที่ 1	5 ชั่วโมง
5	บางที่พอกันะ	เล่านิทานประกอบสื่อ Big Book	เช่นเดียวกับสัปดาห์ที่ 1	5 ชั่วโมง
6	สรุปกิจกรรมการฟังนิทาน 5 เรื่อง	กิจกรรมตามมุมหนังสือและมุมเสรี	1. ทบทวนเรื่องราว 2. เล่นบทบาทสมมุติ / เกมการเรียนรู้	5 ชั่วโมง
7	กิจกรรมเสริมสร้างทักษะ EF	ผ่านมุมกิจกรรมเสรี	1. กิจกรรมคิดวิเคราะห์ 2. เกมที่เน้นความยับยั้งชั่งใจ	5 ชั่วโมง
8	เด็กเล่านิทานด้วยตนเอง	เล่านิทาน Big Book อย่างอิสระโดยเด็ก	1. เลื่อนิทานเอง 2. วางแผนเล่า 3. นำเสนอการเล่า	5 ชั่วโมง

3. ครูปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประเมินทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย หลังการทดลองด้วยแบบประเมินทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย

4. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

4.1 ศึกษาระดับทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัยจากค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กำหนดเกณฑ์ในการแปลผลระดับทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย ดังนี้

4.51 – 5.00 มีระดับทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 มีระดับทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 มีระดับทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 มีระดับทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 มีระดับทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับทักษะทางสมองก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติ t-test แบบจับคู่ (Paired Sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้ชุดคู่มือการเล่นิทานของครูปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีโครงสร้าง 5 ระดับ (5-point Likert Scale) (Likert, 1961) ประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัยต่อชุดคู่มือการเล่นิทานใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านความเหมาะสมของกิจกรรม และด้านความสามารถในการนำไปใช้จริง

2. ตรวจสอบคุณภาพเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ปฐมวัย 2) อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาวัดผลการศึกษา และ 3) ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้าสายอนุบาล 1 ได้ค่า IOC ≥ 0.67 ทุกข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นด้วย Cronbach's Alpha ได้ค่า $\alpha = 0.82$ อยู่ในระดับน่าเชื่อถือ

3. ดำเนินการเก็บข้อมูลความพึงพอใจของครูหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม โดยนำแบบสอบถามความพึงพอใจไปสอบถามครูปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลระดับความพึงพอใจจากค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ดังนี้

4.51 – 5.00 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. การสร้างและพัฒนาชุดคู่มือการเล่นิทานที่ส่งเสริมทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมโดยมีแผนการจัดกิจกรรมที่ระบุถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรม พัฒนาการที่ต้องการส่งเสริม พฤติกรรมที่คาดหวัง ขั้นตอนการจัดกิจกรรม สื่อที่ใช้ และการจัดสภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรม ดังตัวอย่างชุดกิจกรรมการเล่นิทานเรื่องเก็บเองเก่งจัง ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวอย่างแผนกิจกรรมการเล่านิทานเรื่อง เก็บเองเก่งจัง ของชุดคู่มือการเล่านิทานที่ส่งเสริมทักษะทางสมอง เพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย ระยะเวลาประมาณ 5 ชั่วโมง

แผนกิจกรรม การเล่านิทานเล่มใหญ่ (Big Book) ประกอบสื่อ	พัฒนาการ ที่ส่งเสริม	พฤติกรรม ที่คาดหวัง	กิจกรรม สื่อ และการจัดสภาพแวดล้อม
<p>จุดมุ่งหมาย : เพื่อสร้างเจตคติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปลุกฝังความมีระเบียบวินัยฝึกให้เด็กรู้จักเก็บของเล่นเอง <p>เพื่อให้ได้เนื้อหาความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. รู้จักวิธีการเก็บของเล่นเข้าที่ได้ถูกต้อง 3. รู้จักชื่อและแยกประเภทลักษณะของเล่นต่าง ๆ เช่น บล็อกไม้ บล็อกพลาสติก โมเดลสัตว์ต่าง ๆ ตุ๊กตารดต่าง ๆ ของเล่น เครื่องครัว และหนังสือนิทาน เป็นต้น <p>เพื่อให้ได้ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. รู้จักอดทนที่จะเก็บของเล่นให้เรียบร้อย 5. รู้จักชื่อและแยกประเภทลักษณะของเล่นต่าง ๆ และเก็บเข้าที่ได้ <p>เพื่อให้นำไปปฏิบัติได้</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. การมีวินัยในการอดทนปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ด้วยความรับผิดชอบ <p>รู้ว่าเล่นเสร็จแล้วต้องเก็บของเล่น</p>	<p>ร่างกาย: เด็กได้เคลื่อนไหว ในการทำกิจกรรม</p> <p>อารมณ์-จิตใจ: เด็กกล้าแสดงออก ทางความคิด สนุกสนานผ่าน การฟังนิทาน และ กิจกรรมตามมุม</p> <p>สังคม: เด็กได้มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม กลุ่ม</p> <p>สติปัญญา: เด็กได้พัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสนทนาได้ตอบ รวมถึง การตั้งคำถาม อย่างสร้างสรรค์</p>	<p>เด็กมีการคิด วิเคราะห์ สามารถ โต้ตอบคำถาม และปฏิบัติด้วย ตนเอง ทำให้ เกิดกระบวนการ เรียนรู้ที่เชื่อมโยง ประสบการณ์เดิม และสามารถนำไป ใช้ในชีวิตประจำ วันได้</p>	<p>ขั้นกระตุ้นก่อนเล่านิทาน</p> <p>ครูเลือกใช้สื่อประกอบการเล่านิทานเพื่อให้เกิดความน่าสนใจขณะที่เล่านิทาน และใช้สื่อกระตุ้นให้เด็กสังเกต ชักชวนพูดคุยกับเด็กด้วยน้ำเสียงอย่างมีจังหวะสม่ำเสมอ ให้เด็กเกิดความสนใจอยากรู้อยากเห็นจากภาพหน้าปกนิทาน Big Book ที่ให้เด็กได้ใช้สายตาไล่ดูไปเรื่อย ๆ อย่างตั้งใจ (Emotional Control) การคาดเดาชื่อเรื่อง การคาดเดาเหตุการณ์ในนิทาน (Inhibitory Control) ฝึกจดจ่อด้านการฟัง (Focus) การตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง เล่าเหตุการณ์เรียงเรียงก่อนหลัง (Working Memory) เพื่อให้เด็กปฐมวัยสามารถที่จะทำกิจกรรมสองสิ่งไปพร้อม ๆ กันได้ คือ การจดจำและตอบได้สื่อสารต่อข้อมูลที่พูดในระหว่างการสนทนาผ่านกิจกรรมการเล่านิทานของครู</p> <p>ขั้นเล่านิทาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หนังสือนิทานเล่มใหญ่ (Big Book) ประกอบด้วยนิทานเรื่อง เก็บเองเก่งจัง 2. ครูเลือกใช้สื่อประกอบการเล่านิทาน คือ หุ่นมือและหุ่นนิ้วมือ 3. ครูเล่านิทานให้เด็ก ๆ ฟังช้า ๆ ไม่ต้องรีบเร่ง ค่อย ๆ พลิกไปที่ละหน้า ชีวชนให้ดูรูปภาพ เปิดเพลงเบา ๆ ไปด้วยเพื่อสร้างแรงจูงใจ <p>ขั้นกิจกรรมหลังเล่านิทาน</p> <p>เด็ก ๆ เข้ามุมหนังสือนิทาน โดยเลือกอ่านหนังสือนิทานอิสระตามความสนใจของแต่ละคน และเข้ามุมกิจกรรมการเล่นเสรี (Working Memory) ซึ่งในแต่ละครั้งที่เข้ามา เด็ก ๆ จะเป็นผู้เลือกว่าจะเข้าไปมุมไหนก่อน-หลังด้วยตนเอง (Inhibitory Control) หากเด็กเลือกเข้ามามุมหนังสือก่อน ครูก็จะเปิดมุมอื่นที่เป็นมุมสงบพร้อมด้วย เพื่อไม่ให้ขัดแย้งกันจนเกินไป และไม่เสียงดังรบกวนผู้อื่นที่ปฏิบัติกิจกรรม (Emotional Control) เมื่อครบเวลาที่กำหนดก็สลับมุมตามความสนใจ</p> <p>สื่อ/อุปกรณ์: นิทาน Big Book หุ่นมือและหุ่นนิ้วมือสำหรับเด็กปฐมวัย หนังสือนิทาน กระดาษ A4 สีเทียน และของเล่นต่าง ๆ เช่น ชุดเครื่องครัวทำอาหาร ชุดเครื่องมือหมอ ชุดอุปกรณ์การเกษตร ช่างซ่อม หมอฟัน ตุ๊กตาคาน ตุ๊กตาสัตว์ เสื้อผ้าประเภทต่าง ๆ เป็นต้น</p> <p>การจัดสภาพแวดล้อมทางกาย: เด็กสามารถหยิบจับอุปกรณ์ที่อยู่ให้ห้องเรียนเพื่อประกอบการทำกิจกรรมได้</p> <p>การจัดสภาพแวดล้อมทางความคิด: เด็กสามารถคิดแก้ปัญหา และสำรวจอุปกรณ์ตามข้อตกลงที่ครูบอกได้อย่างถูกต้อง</p> <p>การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตใจ: ให้เด็กได้ทำกิจกรรมเป็น</p>

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ตัวอย่างแผนกิจกรรมการเล่านิทานเรื่อง “เก็บเองเก่งจัง” ออกแบบตามแนวคิดการเรียนรู้ผ่านการเล่านิทาน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะ EF ของเด็กปฐมวัยให้มีทักษะการจำเพื่อใช้งานจากการฟังนิทานและตอบคำถาม มีการยั้งคิดไตร่ตรองจากการรอคอย มีวินัยในการเล่น มีความรับผิดชอบและฝึกการควบคุมอารมณ์จากกิจกรรมหลังเล่านิทาน เช่น การเล่นเกมหรือกิจกรรมจัดเก็บของจริง สื่อและสภาพแวดล้อมที่ออกแบบมาอย่างเหมาะสมช่วยให้กิจกรรมสามารถดำเนินไปอย่างราบรื่น และส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กอย่างเป็นรูปธรรม โดยดำเนินกิจกรรมใน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นกระตุ้นก่อนเล่านิทาน ขั้นเล่านิทานโดยใช้สื่อ Big Book และหุ่นนิ้ว และขั้นกิจกรรมหลังเล่านิทาน เช่น การเล่นเกม “ใครเก็บของได้เร็วที่สุด” ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง เนื้อหานิทานเชื่อมโยงกับพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การเก็บของ

และการจัดระเบียบพื้นที่เล่น พร้อมทั้งส่งเสริม EF ด้านความจำเพื่อใช้งาน การยั้งคิดไตร่ตรอง และการควบคุมอารมณ์ ผ่านการฟังอย่างตั้งใจ การตอบคำถาม การเล่นเกม และการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน แผนกิจกรรมได้รับการตรวจสอบคุณภาพเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ประกอบด้วย อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 คน และครูต้นแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ส่งเสริมทักษะ EF จำนวน 2 คน ได้ค่า (IOC \geq 0.67) ทุกข้อ นำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงกิจกรรมและปรับปรุงตามผลการทดลองใช้เบื้องต้น จึงมีความพร้อมสำหรับนำไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการด้าน EF อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

2. การศึกษาพัฒนาการด้านทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดคู่มือการเล่านิทาน แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 พัฒนาการด้านทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดคู่มือการเล่านิทาน (n = 60)

กลุ่มทักษะ EF	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	ร้อยละของ	ร้อยละของ	ระดับก่อน	ระดับหลัง
	กิจกรรม ($\bar{X}_{\text{ก่อน}} \pm \text{S.D.}$)	กิจกรรม ($\bar{X}_{\text{หลัง}} \pm \text{S.D.}$)	คะแนน ก่อน	คะแนน หลัง	กิจกรรม	กิจกรรม
1. ความจำเพื่อใช้งาน	3.43 \pm 0.73	4.43 \pm 0.90	68.60	88.60	ปานกลาง	มาก
2. การยั้งคิดไตร่ตรอง	1.83 \pm 0.38	3.60 \pm 0.62	36.60	72.00	น้อย	มาก
3. การควบคุมอารมณ์	1.70 \pm 0.47	3.63 \pm 0.49	34.00	72.60	น้อย	มาก

จากตารางที่ 3 พัฒนาการด้านทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดคู่มือการเล่านิทานพบว่า เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมในทุกกลุ่มทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจำแนกเป็นรายกลุ่มทักษะ ดังนี้ กลุ่มทักษะความจำเพื่อใช้งาน คะแนนเฉลี่ยก่อนกิจกรรมเท่ากับ 3.43 \pm 0.73 คะแนน (ร้อยละ 68.60) เพิ่มขึ้นเป็น 4.43 \pm 0.90 คะแนน (ร้อยละ 88.60)

หลังกิจกรรม ระดับพัฒนาการจาก “ปานกลาง” เป็น “มาก” กลุ่มทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง คะแนนเฉลี่ยก่อนกิจกรรมเท่ากับ 1.83 \pm 0.38 คะแนน (ร้อยละ 36.60) เพิ่มขึ้นเป็น 3.60 \pm 0.62 คะแนน (ร้อยละ 72.00) หลังกิจกรรม ระดับพัฒนาการจาก “น้อย” เป็น “มาก” และกลุ่มทักษะการควบคุมอารมณ์ คะแนนเฉลี่ยก่อนกิจกรรมเท่ากับ 1.70 \pm 0.47 คะแนน (ร้อยละ 34.00) เพิ่มขึ้นเป็น 3.63 \pm 0.49 คะแนน (ร้อยละ 72.60) หลังกิจกรรม ระดับพัฒนาการจาก “น้อย” เป็น “มาก”

ผลการพัฒนาแสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรม
เล่นนิทานที่ใช้สามารถส่งเสริมทักษะทางสมองทั้ง 3 ด้าน
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านความจำ
เพื่อใช้งาน การยั้งคิดไตร่ตรอง และการควบคุมอารมณ์
ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารจัดการชีวิต

ของเด็กปฐมวัย

3. การเปรียบเทียบระดับทักษะทางสมอง
เพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดคู่มือการเล่นนิทาน
แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย (n = 60)

กลุ่มทักษะ EF	ก่อนจัดกิจกรรม		หลังจัดกิจกรรม		t-value	p-value
	$\bar{X}_{\text{ก่อน}} \pm \text{S.D.}$	ระดับ	$\bar{X}_{\text{หลัง}} \pm \text{S.D.}$	ระดับ		
กลุ่มพื้นฐาน: ทักษะความจำ เพื่อใช้งาน	3.43 ± 0.73	ปานกลาง	4.43 ± 0.90	มาก	4.582	p < .001*
กลุ่มพื้นฐาน: ทักษะการยั้งคิด ไตร่ตรอง	1.83 ± 0.38	น้อย	3.60 ± 0.62	มาก	18.709	p < .001*
กลุ่มกำกับตนเอง: ทักษะการ ควบคุมอารมณ์	1.70 ± 0.47	น้อย	3.63 ± 0.49	มาก	20.935	p < .012**

* p < .01

** P < .05

ตารางที่ 4 การศึกษาระดับทักษะสมอง
เพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย
ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดคู่มือ
การเล่นนิทาน พบว่า ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมด้วย
ชุดคู่มือการเล่นนิทาน เด็กปฐมวัยมีทักษะทางสมอง
เพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จด้านทักษะความจำ
เพื่อใช้งานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.73)
ส่วนทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง ($\bar{X} = 1.83$, S.D. = 0.38)
และทักษะการควบคุมอารมณ์ ($\bar{X} = 1.70$, S.D. = 0.47)
อยู่ในระดับน้อย แต่หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมด้วย
ชุดคู่มือการเล่นนิทาน พบว่า เด็กปฐมวัยมีทักษะ
ทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จอยู่ใน
ระดับมากทั้ง 3 ทักษะ คือ ทักษะความจำเพื่อใช้งาน

($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.90) ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง ($\bar{X} = 3.60$,
S.D. = 0.62) และทักษะการควบคุมอารมณ์ ($\bar{X} = 3.63$,
S.D. = 0.49)

ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะทางสมอง
เพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัยก่อน
และหลังได้รับการจัดกิจกรรมจากชุดคู่มือการเล่นนิทาน
พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดคู่มือ
การเล่นนิทานมีทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิต
สู่ความสำเร็จสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ทั้ง 3 ทักษะ

4. การศึกษาความพึงพอใจของครูปฐมวัยที่มี
ต่อการใช้ชุดคู่มือการเล่นนิทานที่ส่งเสริมทักษะทางสมอง
เพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จ แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัยต่อชุดคู่มือการเล่านิทาน (n = 20)

รายการประเมินความพึงพอใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา			
1. ความเหมาะสมของเนื้อหา	4.38	0.52	มาก
2. ความเชื่อมโยงของกิจกรรมกับเป้าหมาย EF			
ด้านความเหมาะสมของกิจกรรม			
1. กิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ	4.25	0.47	มาก
2. กิจกรรมส่งเสริมทักษะทางสมองเพื่อจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จ เช่น ความจำเพื่อใช้งาน การยับยั้งคิดไตร่ตรอง การควบคุมอารมณ์			
ด้านความสามารถในการนำไปใช้จริง			
1. กิจกรรมสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.00	0.55	มาก
2. คู่มือมีคำอธิบายชัดเจน ใช้งานง่าย			
3. ครูรู้สึกมั่นใจเมื่อนำไปใช้จริง			
ความพึงพอใจโดยเฉลี่ยต่อชุดคู่มือการเล่านิทาน	4.21	0.51	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า โดยเฉลี่ยครูมีความพึงพอใจในระดับ “มาก” ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่ได้คะแนนความพึงพอใจสูงสุด คือ “เนื้อเรื่องส่งเสริมการพูด ฟัง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน” ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.52) รองลงมาคือ “เนื้อเรื่องส่งเสริมทักษะทางสมองเพื่อจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จ” ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.47) และ “ความยาวของเนื้อเรื่อง” ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ สะท้อนถึงความเหมาะสมของเนื้อหาและการประยุกต์ใช้ในบริบทจริงของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดคู่มือการเล่านิทานที่ส่งเสริมทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จสำหรับเด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนาบนพื้นฐานแนวคิดการพัฒนาทักษะสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตให้ประสบความสำเร็จ (Executive Functions: EF) และแนวทางการเรียนรู้ผ่านการเล่านิทาน (Storytelling-based Learning) โดยมีเป้าหมายเพื่อออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมเป้าหมายของเด็กปฐมวัยใน 3 ด้าน ได้แก่ ความจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) การยับยั้งคิดไตร่ตรอง (Inhibitory Control) และการควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) ชุดคู่มือ

ประกอบด้วยแผนกิจกรรมการเล่านิทาน 5 เรื่อง พร้อมสื่อประกอบ เช่น หนังสือนิทาน Big Book หนังสือนิ้วมือ และกิจกรรมหลังเล่านิทาน โดยได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัยและด้าน EF ซึ่งมีค่า IOC ที่แสดงว่ามีค่าความเที่ยงตรงที่ใช้ได้ และได้ดำเนินการทดลองใช้เบื้องต้นกับครูปฐมวัยและเด็กในโรงเรียนเครือข่ายเพื่อประเมินความเข้าใจ ความเหมาะสมของเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการใช้จริง ผลจากการทดลองใช้เบื้องต้นสะท้อนว่าชุดคู่มือมีความเหมาะสมทั้งด้านโครงสร้างกิจกรรม การจัดลำดับขั้นตอน การใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และความยืดหยุ่นในการนำไปประยุกต์ใช้ตามบริบทของห้องเรียนปฐมวัย ครูผู้ใช้ชุดกิจกรรมสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเด็กสามารถตอบสนองต่อกิจกรรมได้อย่างสนุกสนานและเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมาย EF ได้อย่างเป็นธรรมชาติ

2. จากการนำชุดคู่มือการเล่านิทานไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัยจำนวน 60 คน เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ พบว่า เด็กมีพัฒนาการด้านทักษะ EF สูงขึ้นในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยทักษะความจำเพื่อใช้งาน เพิ่มจากระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.43$, S.D. = 0.73) เป็นระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.90) ทักษะการยับยั้งคิดไตร่ตรองเพิ่มจากระดับน้อย ($\bar{x} = 1.83$, S.D. = 0.38) เป็นระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$,

S.D. = 0.62) และทักษะการควบคุมอารมณ์ เพิ่มขึ้นจากระดับน้อย ($\bar{x} = 1.70$, S.D. = 0.47) เป็นระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.49)

3. การเปรียบเทียบพัฒนาการด้าน EF ก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในคะแนนพัฒนาการ EF ก่อนและหลังใช้ชุดคู่มือ โดยเฉพาะในด้านความจำเพื่อใช้งานที่มีการพัฒนาเด่นชัดที่สุด รองลงมาคือด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง และการควบคุมอารมณ์ ซึ่งสะท้อนว่าชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพในการส่งเสริม EF

4. การประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัยที่ใช้ชุดคู่มือการเล่นทานพบว่า โดยเฉลี่ยครูมีความพึงพอใจในระดับ “มาก” ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.51) ครอบคลุมทั้งด้านเนื้อหา ด้านความเหมาะสมของกิจกรรม และด้านความสามารถในการนำไปใช้จริง โดยเฉพาะด้านการนำไปใช้จริงได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าชุดคู่มือสามารถประยุกต์ใช้ได้ในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบริบทของการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่ได้คะแนนความพึงพอใจสูงที่สุด คือด้าน “เนื้อหาที่มีความเหมาะสมและสามารถเชื่อมโยงกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย EF” ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.52) รองลงมาคือ “ด้านความเหมาะสมของกิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ ส่งเสริมทักษะสมองเพื่อจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จ เช่น ความจำเพื่อใช้งาน การยั้งคิดไตร่ตรอง การควบคุมอารมณ์” ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.47) และด้าน “ด้านความสามารถในการนำไปใช้จริง ซึ่งมีคู่มือ มีคำอธิบายชัดเจน ใช้งานง่ายและทำให้ครูรู้สึกมั่นใจเมื่อนำไปใช้จริง” ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

การอภิปรายผลการศึกษาวิจัย

1. การสร้างและพัฒนาชุดคู่มือการเล่นทานที่ส่งเสริมทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัย จากผลการศึกษาวิจัย พบว่าชุดคู่มือการเล่นทานที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมทั้งด้านโครงสร้างเนื้อหา และการจัดลำดับกิจกรรมโดยอิงแนวคิดการพัฒนาทักษะสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตให้ประสบความสำเร็จ และการเรียนรู้ผ่านการเล่นทาน

ซึ่งครอบคลุมกระบวนการส่งเสริม EF ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความจำเพื่อใช้งาน การยั้งคิดไตร่ตรอง และการควบคุมอารมณ์ การตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิและการทดลองใช้เบื้องต้นกับครูและเด็กในโรงเรียนเครือข่ายสะท้อนว่าชุดคู่มือการเล่นทานมีความเข้าใจง่าย ชัดเจน ใช้งานได้จริง และเชื่อมโยงกับพฤติกรรมเป้าหมายของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ชุดกิจกรรมถูกออกแบบให้ดำเนินการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนก่อนเล่นทาน (ฝึกความจำเพื่อใช้งาน) ขั้นเล่นทาน (ฝึกการยั้งคิดไตร่ตรอง) และขั้นกิจกรรมหลังเล่นทาน (ฝึกการควบคุมอารมณ์) ซึ่งเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับแนวทางการเล่นทานแบบมีโครงสร้างที่เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมตอบคำถาม จินตนาการ เรื่องราว และลงมือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น และสามารถกระตุ้นสมองส่วนหน้า (Prefrontal Cortex) เสริมสร้าง EF ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความจำเพื่อใช้งาน การยั้งคิดไตร่ตรอง และการควบคุมอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาทักษะสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตและการเรียนรู้ผ่านการเล่นทาน (Janssen, Schepers, & Vissers, 2024; Namazi & Sadeghi, 2024) สอดคล้องกับแนวคิดของ Bruner (1963) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเด็กมีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติ ค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านบริบทที่สนุกสนาน ปลอดภัย มีความหมายสำหรับผู้เรียน และจากการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา ผ่านการฟังนิทาน การเล่นเกมทาสมาคมและกิจกรรมกลุ่มสอดคล้องกับ Center on the Developing Child, Harvard University (2011) ที่ระบุว่า กระบวนการพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (Executive Functions: EF) จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเด็กได้รับการฝึกฝนผ่านกิจกรรมที่มีลักษณะซ้ำ ๆ สม่ำเสมอ เช่น กิจกรรมการเล่นทานแบบมีโครงสร้างที่เด็กมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม การจินตนาการ เรื่องราว และการลงมือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมที่ออกแบบในชุดคู่มือการเล่นทาน ซึ่งใช้การเล่นทานเป็นสื่อกลางในการส่งเสริมพัฒนาการด้าน EF โดยเฉพาะการกระตุ้นสมองส่วนหน้า ผ่านกิจกรรมที่เด็กได้ฟัง มีส่วนร่วมลงมือทำ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในบริบทที่ยืดหยุ่น และเหมาะสมกับช่วงวัย (Exchange Press, 2022)

2. การศึกษาระดับทักษะ EF และการเปรียบเทียบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมด้วยชุดคู่มือการเล่นิทาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมเล่นิทานตามชุดคู่มือเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ทำให้ทักษะ EF ของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 3 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบก่อน-หลัง โดยสองด้านแรก ได้แก่ ด้านความจำเพื่อใช้งาน และด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง มีนัยสำคัญที่ระดับ $p < .001$ และด้านการควบคุมอารมณ์มีนัยสำคัญที่ระดับ $p = .012 (< .05)$ สะท้อนว่าชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพผลเชิงปฏิบัติในชั้นเรียนเมื่อเปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม ทักษะความจำเพื่อใช้งานเพิ่มขึ้นจากระดับปานกลางเป็นมาก ($\bar{X}_{\text{ก่อน}} = 3.43, SD = 0.73$; $\bar{X}_{\text{หลัง}} = 4.43, SD = 0.90$) ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรองเพิ่มจากระดับน้อยเป็นมาก ($\bar{X}_{\text{ก่อน}} = 1.83, SD = 0.38$; $\bar{X}_{\text{หลัง}} = 3.60, SD = 0.62$) และทักษะการควบคุมอารมณ์เพิ่มจากน้อยเป็นมาก ($\bar{X}_{\text{ก่อน}} = 1.70, SD = 0.47$; $\bar{X}_{\text{หลัง}} = 3.63, SD = 0.49$) ซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมในชุดคู่มือการเล่นิทาน เช่น การตอบคำถาม ทบทวนเรื่องราว การเล่นบทบาทสมมติ และการเลือกทำกิจกรรมตามมุม ที่เน้นการฝึกการคิด การควบคุมพฤติกรรม และการจัดการอารมณ์ ผลการวิจัยนี้สนับสนุนแนวคิดของสุภาวดี หาญเมธี (Hanmethae, 2016) ที่ชี้ว่า การเล่นิทานเป็นกระบวนการที่ช่วยกระตุ้นพัฒนาการด้านสมาธิ ความจำ และจินตนาการของเด็กได้อย่างชัดเจน รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนิษา ภารตระกูล และชวนพิศ รักษาพวง (Pharatrasi & Raksapok, 2022) ที่พบว่ากิจกรรมเล่นิทานช่วยส่งเสริม EF และพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญ และสุวีรัตน์ เปรตแก้ว (Perskaew, 2020) พบว่า เด็กปฐมวัยสามารถลำดับเรื่องราวในิทานได้และใช้ภาษาได้ดีขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรมการฟังนิทานสอดคล้องกับแนวคิดของจุฬินพา นพคุณ (Noppakhun, 2018) ที่สนับสนุนว่า การส่งเสริม EF ควรเริ่มตั้งแต่วัยปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือทำอย่างหลากหลายด้วยตนเอง เด็กจะมีความจำที่ดี มีสมาธิ มีความมุ่งมั่นพากเพียร เข้าใจอารมณ์ตนเองและผู้อื่น ทำให้มีภูมิคุ้มกันที่ดี เช่นเดียวกับสุวีรัตน์ แก้วพิลา (Kaewphila, 2021) ที่พบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านภาษาดีขึ้นหลังการจัดกิจกรรมเล่นิทานจากหนังสือนิทานเล่มใหญ่

3. การศึกษาความพึงพอใจของครูปฐมวัยที่มีต่อการใช้ชุดคู่มือการเล่นิทาน พบว่า ครูมีความพึงพอใจในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านเนื้อหาและด้านความสามารถในการนำไปใช้จริง ซึ่งได้รับคะแนนเฉลี่ยในระดับ “มาก” สะท้อนว่าชุดคู่มือมีเนื้อหาที่เหมาะสม ชัดเจน และสามารถนำไปใช้จัดประสบการณ์ในห้องเรียนปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การเล่นิทานแบบมีปฏิสัมพันธ์ การเล่นตามมุม และการใช้สื่อประกอบอย่างสร้างสรรค์ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับจันจิรา นาวารัตน์ (Nawarat, 2023) ที่พบว่าหลักสูตรอบรมครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม EF ส่งผลให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองพัฒนาการเด็กได้ดียิ่งขึ้น และตรงกับแนวคิดในเอกสารประกอบการสอนของวรัญญา ศรีบัว (Sribua, 2017) ที่ระบุว่า ครูที่เข้ารับการอบรมสามารถออกแบบกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งด้านการวางแผน การจัดประสบการณ์ การคัดเลือกเนื้อหา การกำหนดจุดมุ่งหมาย ตลอดจนการจัดกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นองค์รวม และสุวีรัตน์ แก้วพิลา (Kaewphila, 2021) ที่พบว่า การใช้หนังสือนิทานเล่มใหญ่จัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ช่วยพัฒนาทักษะภาษา และสมองของเด็กอย่างเป็นองค์รวม ในการนำไปใช้จริง ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่บูรณาการ EF ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น และครูเองมีความมั่นใจมากขึ้นในการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริม EF ในบริบทห้องเรียนปฐมวัย สอดคล้องกับแนวทางการเล่นิทานแบบมีโครงสร้าง โดยให้เด็กมีส่วนร่วมตอบคำถาม จินตนาการเรื่องราว และลงมือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาทักษะสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตอย่างองค์รวม (EF) ได้แก่ ทักษะความจำเพื่อใช้งาน ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และทักษะการควบคุมอารมณ์ ชุดคู่มือได้รับการตรวจสอบคุณภาพและทดลองใช้จริงกับครูและเด็ก เผยให้เห็นว่ามีความเข้าใจง่าย ใช้งานได้จริง และเชื่อมโยงกับพฤติกรรมเป้าหมายของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Eyre, Ruffini, & Duncan, 2020; White & Carlson, 2021)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ชุดคู่มือการเล่นนิทานที่ส่งเสริมทักษะทางสมองเพื่อบริหารจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับครูปฐมวัยในการจัดกิจกรรมเล่นนิทานในสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยใช้ควบคู่กับสื่อประกอบ เช่น หนังสือภาพ หุ่นนิ้วมือ หรือแผ่นภาพ เพื่อกระตุ้นความจำเพื่อใช้งาน การยั้งคิดไตร่ตรอง และการควบคุมอารมณ์ของเด็กได้อย่างเหมาะสม

2. โรงเรียนหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถใช้ชุดคู่มือการเล่นนิทาน เป็นแนวทางในการเสริมสร้างพัฒนาการด้าน EF ให้กับเด็กในบริบทที่หลากหลาย โดยประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและทรัพยากรของแต่ละพื้นที่

3. ควรจัดอบรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครูปฐมวัยในการใช้ชุดคู่มือการเล่นนิทาน เพื่อสร้างความเข้าใจและประสิทธิภาพในการนำไปใช้จริง รวมทั้งสามารถประเมินผลและปรับใช้กิจกรรมให้เหมาะสมกับกลุ่มเด็กเป้าหมายแต่ละห้องเรียน

4. ผู้ปกครองสามารถใช้แนวทางบางส่วนจากชุดคู่มือการเล่นนิทาน เพื่อฝึก EF ของเด็กในบริบทครอบครัว เช่น การอ่านนิทานก่อนนอน การถามคำถามปลายเปิด การเล่นเกมทบทวนสมมติร่วมกับลูก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายการวิจัยไปยังกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งในแง่ของภูมิภาค ประเภทของสถานศึกษา หรือบริบททางสังคม เพื่อเพิ่มความสามารถในการอธิบายผลในเชิงทั่วไป (Generalizability)

2. ควรดำเนินการวิจัยในลักษณะเปรียบเทียบ เช่น เปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม หรือเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มอายุ เพื่อวิเคราะห์ผลของกิจกรรมในระดับที่ลึกขึ้น

3. ควรมีการติดตามผลในระยะยาว (Follow-up Study) เพื่อศึกษาความคงอยู่ของพัฒนาการ EF หลังจกสิ้นสุดการจัดกิจกรรม เพื่อให้เห็นผลกระทบที่ยั่งยืน

4. อาจพัฒนาเครื่องมือวัด EF ให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การใช้แบบวัดพฤติกรรมจากผู้ปกครอง หรือการใช้วิธีการประเมินเชิงสังเกตแบบวิดีโอ เพื่อเพิ่มความแม่นยำของข้อมูลและลดอคติจากผู้ประเมิน

เอกสารอ้างอิง

- Aksorn Charoen Tat. (2024). *The power of storytelling: A meaningful learning process through stories for early childhood*. Retrieved from <https://www.aksorn.com/storytelling>. [In Thai]
- Bruner, J. S. (1963). *The process of education*. New York: Harvard University Press Vintage.
- Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, Ministry of Education. (2018). *Early childhood education curriculum guide B.E. 2560 (2017) for children aged 3–6 years*. Bangkok: Bureau of Academic Affairs and Educational Standards. [In Thai]
- Center on the Developing Child, Harvard University. (2011). *Building the brain's "air traffic control" system: How early experiences shape the development of executive function*. Retrieved from <https://developingchild.harvard.edu/resources/building-the-brains-air-traffic-control-system-how-early-experiences-shape-the-development-of-executive-function/>
- Chutapakkadeekul, N. (Ed.). (2017). *Development and standardization of an assessment tool for executive function in early childhood*. Bangkok: Neuroscience Research Center, Institute of Molecular Biosciences, Mahidol University. [In Thai]
- Eyre, E., Ruffini, M., & Duncan, P. (2020). Effects of cognitively engaging physical activity on preschool children's cognitive outcomes: movement integration with storytelling. *Early Childhood Education Journal*, 48(6), 725–734. Retrieved from <https://www.shapeamerica.org/Effects-of-Cognitively-Engaging-Physical-Activity-on-Preschool-Childrens-Cognitive-Outcomes.pdf>

- Exchange Press. (2022). *Storytelling: A powerful cognitive tool in the early years*. Retrieved from <https://hub.exchangepress.com/eed/storytelling-a-powerful-cognitive-tool-in-the-early-years>
- Hanmethee, S. (2016). *Developing executive function (EF) through reading*. Bangkok: Rakluk Books. [In Thai]
- Janssen, L., Scheper, A., & Vissers, C. (2024). Controlling the narrative: The relationship between narrative ability and executive functioning in children with developmental language disorders. *Frontiers in Psychology*, 15, Article 1344409. Retrieved from <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2024.1489997/full>
- Kaewphila, T. (2021). The effects of storytelling with big books on the language development of kindergarten level 2 children. *MCU Ubonn International Journal*, 6(2), 171–181. [In Thai]
- Likert, R. (1961). *New pattern of management*. New York: McGraw – Hill.
- Ministry of Education. (2017). *Early childhood education curriculum B.E. 2560 (2017)*. Bangkok: Kurusapha Ladprao Printing House. [In Thai]
- Namazi, S. A. & Sadeghi, S. (2024). The immediate impacts of TV programs on preschoolers' executive functions and attention: A systematic review. *BMC Psychology*, 12, 226. Retrieved from <https://bmcp psychology.biomedcentral.com/articles/10.1186/s40359-024-01738-1>
- Nawarat, J. (2023). Developing a training curriculum on designing activities to promote executive function (EF) skills in early childhood. *Chaiyaphum Parithat Journal*, 3(6), 109–121. [In Thai]
- Noppakhun, C. (2018). Developing executive function skills for 21st century success in early childhood through Montessori assessment. *Silpakorn University Journal of Education*, 16(1), 75–90. [In Thai]
- Perskaew, S. (2020). Development of executive brain function (EF) in early childhood children through storytelling activities, Kindergarten 1/3 (age 3 years), Early Childhood Training Center in Wat Thung, under the Aekkasamai Subdistrict Municipality. *MCU Humanities Review*, 6(1), 351–361. [In Thai]
- Pharatrasi, S. & Raksapok, C. (2022). The effect of learning experiences through storytelling to develop executive brain function (EF) in early childhood children. *Journal of Nakhonratchasima College Humanities and Social Sciences*, 16(2), 353–368. [In Thai]
- RLG Executive Functions. (2024). *What are executive functions (EF)*. Retrieved from <https://www.rlg-ef.com/>
- Sribua, W. (2017). *Using puppets with early childhood children* [Teaching material for the course: Stories and puppets for early childhood, Udon Thani Rajabhat University]. [In Thai]
- Schunk, D. H. (2012). *Learning theories: An educational perspective*. (6th ed.). Boston, MA: Pearson.
- Sukpridee, N. (2021). *Development of executive brain function (EF) in crisis*. Retrieved from <https://www.eef.or.th/article-executive-functions-151221/> [In Thai]
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. New York: Harper & Row.
- White, R. E. & Carlson, S. M. (2021). Pretending with realistic and fantastical stories facilitates executive function in 3-year-old children. *Journal of Experimental Child Psychology*, 207, 105090. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.jecp.2021.105090>
- Wongkhaluang, J. (2020). *Reading stories to children to enhance EF power*. Retrieved from <https://www.jarutus.com/17541498-ef> [In Thai]